

3. PROGRAMY FINANSOWE – priorytetyzacja środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na działaniach prowadzących do jak najszybszej poprawy jakości powietrza w taki sposób, aby uzyskać maksymalny efekt zdrowotny i ekologiczny z każdej złotówki poniesionych nakładów;

Pytania:

1. Z jakich programów finansowana jest poprawa jakości powietrza?
2. Jakie działania są finansowane w ramach tych programów?
3. Jakie budżety są przeznaczane na finansowanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza?
4. Jakie środki wydano na poprawę jakości powietrza w 2016 roku?
5. Jakie środki wydano na poprawę jakości powietrza w 2017 roku do daty otrzymania wniosku?
6. Ile kotłów i pieców do 500 kW wymieniono dzięki tym programom w 2016.
7. Ile wymian kotłów i pieców do 500 kW jest zakontraktowane (w umowach) na 2017 rok?
8. Czy od początku 2017 uruchomiono dodatkowe programy pozwalające na wymianę kotłów do 500 kW?
  - a) Jeśli tak to jakie?
  - b) Jaki jest ich budżet?
  - c) Ile z tych budżetów wykorzystano do daty otrzymania wniosku?
  - d) Jakie inwestycje dofinansowano w ramach tych programów?
9. Czy uruchomiono dodatkowe środki, dzięki którym możliwa jest likwidacja niskiej emisji powierzchniowej w ramach istniejących programów?
  - a) Jeśli tak to jakie?
  - b) Jaki jest ich budżet?
  - c) Ile z tych budżetów wykorzystano do daty otrzymania wniosku?
  - d) Jakie inwestycje dofinansowano w ramach tych programów?

Odpowiedź:

1. Z jakich programów finansowana jest poprawa jakości powietrza?

- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej
- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)
- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych
- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 7) GAZELA- Niskoemisyjny transport miejski
- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 2) GEPARD – Bezemisyjny transport publiczny
- Poprawa jakości powietrza. Część 1) Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.
- Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii
- Poprawa jakości powietrza. Część 3) Bocian – rozproszone odnawialne źródła energii

- SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) Region
- SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii
- Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 1) E-kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu
- Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 – Zmniejszenie emisyjności gospodarki
- Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 3) Efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze
- Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji

Dodatkowo przedstawiamy programy, których celem jest zwiększenie efektywności energetycznej, mających pośrednio wpływ na polepszenie jakości powietrza:

- System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 6) Sowa – Energooszczędne oświetlenie uliczne
- Poprawa jakości powietrza. Część 4) Lemur – energooszczędne budynki użyteczności publicznej
- Poprawa efektywności energetycznej. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych
- Poprawa efektywności energetycznej. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach
- Poprawa efektywności energetycznej. Inteligentne sieci energetyczne
- Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki

Należy również podkreślić, że NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą, dla następujących działań/poddziałów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020:

- Poddziałanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej
  - Działanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
  - Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej
  - Poddziałanie 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym
  - Działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu
  - Poddziałanie 1.6.1 Źródła wysokosprawnej kogeneracji
  - Poddziałanie 1.6.2 Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji
- Są to działania/poddziałania, które znacząco mogą wpłynąć na poprawę jakości powietrza w Polsce. Łączna dostępna alokacja ze środków europejskich dla tych działań/poddziałów wynosi ponad 1,3 mld EURO.

2. Jakie działania są finansowane w ramach tych programów?

Poprawa jakości powietrza. Część 1) Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych

- 1) budowa nowej, rozbudowa lub modernizacja istniejącej ciepłowni/elektrociepłowni/elektrowni geotermalnej;
- 2) modernizacja lub rozbudowa istniejących źródeł wytwarzania energii o ciepłownię/elektrociepłownię/elektrownię geotermalną;
- 3) wykonanie lub rekonstrukcja otworu, z zastrzeżeniem, że nie kwalifikuje się wykonania otworu

badawczego.

Kawka – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii

- 1) Przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii, w szczególności:
  - a) likwidacja lokalnych źródeł ciepła tj.: indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych i podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła (w tym pompy ciepła) spełniające wymagania emisyjne określone przez właściwy organ. W przypadku likwidacji palenisk indywidualnych zakres przedsięwzięcia może m.in. obejmować wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. lub instalacji gazowej;
  - b) rozbudowa sieci ciepłowniczej
  - c) zastosowanie kolektorów słonecznych;
  - d) termomodernizacja budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z wykonanego audytu energetycznego, wyłącznie jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym.
- 2) kampanie edukacyjne (dotyczy beneficjentów końcowych) pokazujące korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji,
- 3) utworzenie baz danych (dotyczy jeżeli beneficjentem końcowym jest jednostka samorządu terytorialnego lub instytucja przez nią wskazana) pozwalających na inwentaryzację źródeł emisji.

Poprawa jakości powietrza. Część 3) Bocian – rozproszone, odnawialne źródła energii

- 1) Budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji odnawialnych źródeł energii o mocach mieszczących się w następujących przedziałach:

Lp	Rodzaj przedsięwzięcia	Moc minimalna	Moc maksymalna
a)	elektrownie wiatrowe	>40 kWe	3MWe
b)	systemy fotowoltaiczne	>40 kWp	1 MWp
c)	pozyskiwanie energii z wód geotermalnych	5 MWt	20 MWt
d)	małe elektrownie wodne	300 kWt	5 MW
e)	źródła ciepła opalane biomasą	>300 kWt	20 MWt
f)	wielkoformatowe kolektory słoneczne wraz z akumulatorem ciepła	(>300 kWt+3MWt)	(2 MWt +20 MWt)
g)	biogazownie rozumiane jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu rolniczego	>40 kWe	2 MWe
	instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej		
h)	wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji	>40 kWe	5 MWe

- 2) W ramach programu mogą być realizowane instalacje hybrydowe, przy czym moc każdego rodzaju przedsięwzięcia musi spełnić warunki określone w pkt. 1).

SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) Region

Jest programem dedykowanym wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które mogą przeznaczyć środki NFOŚiGW na finansowanie wszystkich typów przedsięwzięć ujętych w planach działalności WFOŚiGW, w tym również z zakresu OZE i efektywności energetycznej min. na realizację projektów związanych z likwidacją niskiej emisji, w formie preferencyjnej, niskooprocentowanej pożyczki. Beneficjenci końcowi w tym samorzady mogą otrzymać wsparcie za pośrednictwem poszczególnych wojewódzkich funduszy, które będą udzielały pożyczek wg. własnych priorytetów, uwzględniających uwarunkowania lokalne, dlatego też problem finansowania inwentaryzacji palenisk leży w gestii właściwego wojewódzkiego funduszu.

SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii

- 1) przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu małych instalacji lub mikroinstalacji następujących odnawialnych źródeł do produkcji energii elektrycznej lub ciepła:
  - a) źródła ciepła opalane biomasą - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt,
  - b) pompy ciepła - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt,
  - c) kolektory słoneczne - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt,
  - d) systemy fotowoltaiczne - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40kWp,
  - e) małe elektrownie wiatrowe - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40kWe,
  - f) mikrokogeneracja - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWe,
  - g) służących na potrzeby istniejących lub będących w budowie budynków mieszkalnych;
- 2) przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu instalacji równolegle wykorzystującej więcej niż jedno odnawialne źródło energii elektrycznej lub ciepła, wymienione w pkt 1, przeznaczonej dla jednego budynku mieszkalnego, o ile jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione;

Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 1) E-kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu

- 1) przedsięwzięcia prowadzące do zmniejszenia szkodliwych emisji do atmosfery dla źródeł spalania paliw o mocach 1 MW – 50 MW,
- 2) przedsięwzięcia prowadzące do zmniejszenia szkodliwych emisji do atmosfery dla źródeł spalania paliw o mocach powyżej 50 MW,
- 3) przedsięwzięcia prowadzące do obniżenia wielkości emisji do atmosfery z działalności przemysłowej (nie związanej bezpośrednio ze źródłami spalania paliw);

Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 – Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Przedsięwzięcia wymienione w Szczegółowym opisie osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020 – Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 3) Efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze

Przedsięwzięcia realizowane w istniejącym przedsiębiorstwie/zakładzie dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej mające na celu doprowadzenie systemu ciepłowniczego, w którym funkcjonują, do spełnienia definicji *efektywnego systemu ciepłowniczego*, w którym do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się w co najmniej:

- 1) 50 % energię ze źródeł odnawialnych, lub
- 2) 50 % ciepło odpadowe, lub
- 3) 75 % ciepło pochodzące z kogeneracji, lub
- 4) w 50 % wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła. Z grupy przedsięwzięć wyłącza się:

- inwestycje polegające na wykorzystaniu energii ze źródeł geotermalnych,
- inwestycje w jednostki wytwórcze ciepła/chłodu, które finalnie wykorzystywać będą paliwo o wyższym wskaźniku emisyjności niż to stosowane dotychczas.

Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji

- 1) wytwarzanie energii cieplnej przy użyciu biomasy (źródła rozproszone o mocy nie wyższej niż 20 MWt);
- 2) wytwarzanie energii elektrycznej w skojarzeniu przy użyciu biomasy (źródła rozproszone o mocy nie wyższej niż 3 MWe);
- 3) wytwarzanie energii elektrycznej i/lub ciepła z wykorzystaniem biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu szczątków roślinnych i zwierzęcych;
- 4) budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia o do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej;
- 5) elektrownie wiatrowe o mocy nie wyższej niż 10 MWe;
- 6) pozyskiwanie energii z wód geotermalnych;
- 7) elektrownie wodne o mocy nie wyższej niż 5 MWe;
- 8) wysokosprawna kogeneracja bez użycia biomasy.

System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej

System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych

W ramach wyżej wymienionych programów finansowane jest: docieplenie przegród zewnętrznych, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła), wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji, przygotowanie dokumentacji technicznej dla przedsięwzięcia, zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach, wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii.

System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 7) GAZELA- Niskoemisyjny transport miejski
System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 2) GEPARD – Bezemisyjny transport publiczny

W ramach ww. programów finansowany jest zakup nisko, bądź bezemisyjnych autobusów wykorzystywanych w transporcie publicznym.

3. Jakie budżety są przeznaczane na finansowanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza?

Planowane wypłaty w roku 2017 i latach następnych dla programów poprawy jakości powietrza (tys. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	34 131	25 785	59 916
2	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)	92 718		92 718
3	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 7) GAZELA- Niskoemisyjny transport miejski	69 362	54 000	123 362
4	Poprawa jakości powietrza. Część 1) Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.		559 000	559 000
5	Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii (programu nie ma na Liście programów)	199 958		199 958
6	Poprawa jakości powietrza. Część 3) Bocian – rozproszone odnawialne źródła energii		64 733	64 733
7	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii	108 253	188 386	296 639
8	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 1) E-kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu		1 000 000	1 000 000
9	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach I osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020 – Zmniejszenie emisyjności gospodarki		300 000	300 000
10	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 3) Efektywne systemy ciepłownicze i chłodnicze		1 000 000	1 000 000
Razem		504 422	3 191 904	3 696 326

Planowane wypłaty w roku 2017 i latach następnych dla programów których pośrednim efektem jest poprawa jakości powietrza (tys. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	Poprawa jakości powietrza. Część 4) Lemur – energooszczędne budynki użyteczności publicznej	532	50 604	51 136
2	Poprawa jakości powietrza. Część 2) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie	300 000	200 000	500 000
3	Poprawa efektywności energetycznej. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych	4 465		4 465
4	Poprawa efektywności energetycznej. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach	7 649		7 649
5	Poprawa efektywności energetycznej. Inteligentne sieci energetyczne	23 113		23 113
6	System - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych część 2) Region		341 707	341 707
7	Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki	872	78 218	79 090
Razem		336 631	670 529	1 007 160

4. Jakie środki wydano na poprawę jakości powietrza w 2016 roku?

Wyплаты в року 2016 для програмів покращення якості повітря (тис. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	16 994	10 234	27 228
2	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)	3 600		3 600
3	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych	38 544		38 544
4	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 7) GAZELA-Niskoemisyjny transport miejski	28 350		28 350
5	Poprawa jakości powietrza. Część 1) Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych.	640		640
6	Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	87 292		87 292
7	Poprawa jakości powietrza. Część 3) Bocian – rozproszone odnawialne źródła energii		9 364	9 364
8	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii	32 527	49 516	82 043
9	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 1) E-kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu		93 003	93 003
10	Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji		10 381	10 381
Razem		207 947	172 498	380 445

Wyплаты в року 2016 для програмів котрих посереднім ефектом є покращення якості повітря (тис. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 6) Sowa – Energooszczędne oświetlenie uliczne	13 992	1 650	15 642
2	Poprawa jakości powietrza. Część 4) Lemur – energooszczędne budynki użyteczności publicznej	32	19 889	19 921
3	Poprawa efektywności energetycznej. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych	4 003		4 003
4	Poprawa efektywności energetycznej. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach	4 125		4 125
5	Poprawa efektywności energetycznej. Inteligentne sieci energetyczne	13 706		13 706
6	Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki	532	42 410	42 942
7	System - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych część 2) Region		494	494
Razem		36 390	64 443	100 833

5. Jakie środki wydano na poprawę jakości powietrza w 2017 roku do daty otrzymania wniosku?

Wydatki w okresie I-VIII 2017 dla programów poprawy jakości powietrza (tys. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	1 450	841	2 291
2	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 4) Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)	2 766		2 766
3	System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme). Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych	208		208
4	Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	2 457		2 457
5	Poprawa jakości powietrza. Część 3) Bocian – rozproszone odnawialne źródła energii		6 285	6 285
6	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii	9 835	16 072	25 907
7	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Część 1) E-kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu		95 453	95 453
8	Wsparcie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii. Program dla przedsięwzięć dla odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji		2 500	2 500
Razem		16 716	121 151	137 867

Wydatki w okresie I-VIII 2017 dla programów których pośrednim efektem jest poprawa jakości powietrza (tys. zł)

Lp.	Nazwa programu priorytetowego	Forma dofinansowania		Razem
		bezwrotna	zwrotna	
1	Poprawa jakości powietrza. Część 4) Lemur – energooszczędne budynki użyteczności publicznej	192	4 681	4 873
2	Poprawa efektywności energetycznej. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych	1 131		1 131
3	Poprawa efektywności energetycznej. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach	2 209		2 209
4	Poprawa efektywności energetycznej. Inteligentne sieci energetyczne	293		293
5	Wsparcie przedsiębiorców w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki	340	33 078	33 418
6	System - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych część 2) Region		125	125
Razem		4 165	37 884	42 049

6. Ile kotłów i pieców do 500 kW wymieniono dzięki tym programom w 2016.

- Z powyżej wymienionych programów służących poprawie jakości powietrza likwidacja lokalnych źródeł ciepła i zastąpienia ich bardziej sprawnymi lub podłączenia do sieci ciepłowniczej możliwa był w ramach programu *Kawka* – *likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii* i tylko ten program zawierał warunek wymiany. Program KAWKA wdrażany jest za pośrednictwem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w formule udostępniania środków. To wojewódzkie fundusze

są odpowiedzialne za monitoring realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW. Umowy udostępniania środków, które zawierał NFOŚiGW z WFOŚiGW nie przewidują sprawozdawczości w poszczególnych latach w takim zakresie, który umożliwiłby udzielenie odpowiedzi na powyższe pytanie. Dane takie powinny być możliwe do pozyskania w WFOŚiGW.

- W ramach programów Systemu zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) w 2016 roku wymieniono 27 kotłów.

7. Ile wymian kotłów i pieców do 500 kW jest zakontraktowane (w umowach) na 2017 rok?

Patrz: j.w. program KAWKA.

W ramach programów Systemu zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) w 2017 r. zakontraktowana jest wymiana 15 kotłów.

8. Czy od początku 2017 uruchomiono dodatkowe programy pozwalające na wymianę kotłów do 500 kW?

Pytanie nieprecyzyjne.

9. Czy uruchomiono dodatkowe środki, dzięki którym możliwa jest likwidacja niskiej emisji powierzchniowej w ramach istniejących programów?

- a) Jeśli tak to jakie?**
- b) Jaki jest ich budżet?**
- c) Ile z tych budżetów wykorzystano do daty otrzymania wniosku?**
- d) Jakie inwestycje dofinansowano w ramach tych programów?**

Pytanie nieprecyzyjne – prośba o ewentualne doprecyzowanie o jakie „dodatkowe środki” chodzi w pytaniu.